

Befolkningsprognos 2018-2028 med delområdesprognos 2018-2022

Tips!

Utöver de data som presenteras i denna rapport finns mer att tillgå och fördjupa sig i. Har du som kommunpolitiker eller tjänsteperson intresse av ytterligare statistik finns möjlighet att ta fram detta. Kontakta i så fall utvecklingsavdelningen.

Avrundning

I alla tabeller är prognosen avrundad till närmaste fem-tal.

Endast folkbokförda räknas in. Prognosen bygger på de som är folkbokförda i Sverige. Personer som söker asyl är inte folkbokförda. Personer kan folkbokföras i Sverige när de fått permanent uppehållstillstånd.

Innehåll

Sammanfattning	3	Prognos för delområden	11
Inledning	4	Jämförelse med prognosen som gjordes 2016.....	13
Antaganden	4	Hur påverkas kommunens verksamheter?	13
Prognos för hela kommunen.....	5	Försörjningskvoten.....	13
Demografisk utveckling.....	7	Kommunens verksamhetsområden	13
Nyfödda och barn i förskoleålder	7	Befolkningen och de kommunala intäkterna	14
Grundskolebarn.....	8	Avslutningsvis.....	14
Gymnasieungdomar	8		
De yrkesverksamma	9		
De äldre.....	10		

Kontaktpersoner

Anneli Forsgren, utvecklingsavdelningen, tel. 0370-37 74 72, anneli.forsgren@varnamo.se

Stina Gof, utvecklingsavdelningen, tel. 0370-37 78 60, stina.j.gof@varnamo.se

Sammanfattning

Värnamo kommun har de senaste två åren vuxit med rekordhög tillväxttakt med en årlig befolkningsökning på 344 (+ 1,3 procent) år 2016 och 300 (+ 0,9 procent) personer år 2017. Ökningen beror främst på större rörlighet med positivt inflyttningsnetto. Det är främst utrikes flyttnetto som bidragit till den positiva befolkningsutvecklingen.

Kommunens befolkning förväntas fortsätta öka i växande takt. Denna prognos baseras på förutsättningen att de planerade bostadsprojekten genomförs, och genomförs i den tidsperiod som påbörjade planer anger.

De senare åren av totalprognosen (2022-2028) bygger på förutsättningen att minst 200 lägenheter färdigställs varje år. Detta är den byggtakt som kommande plan antas ta höjd för. **Utan denna byggtakt, sätts antagandena för denna prognos ur spel, och förutsättningarna för en ökande tillväxttakt minskas.**

Värnamo kommun ligger nära rikets och länets genomsnitt för antal personer per hushåll, fördelat på olika boendeformer (källa: Boverket). Det är inte rimligt att anta att befolkningstillväxten kan ske genom att hushållen i Värnamo kommun förväntas bo med ökat antal personer i medeltal per hushåll.

Den årliga befolkningsökningen är i början av prognosperioden 220-300 personer per år, och i slutet av prognosperioden 400 personer per år. Detta är högre än föregående befolkningsprognos siffror. Det är det antagna bostadsbyggandet som ligger till grund för denna förändring i prognosen.

Prognosen baseras på Värnamos utveckling under åren 2015-2017. Trender som kan pekats ut, och som förstärkts sedan förra prognosen är att andelen unga, och andelen äldre

ökar i högre takt än gruppen yrkesverksam ålder. Detta gör att försörjningskvoten* kommer att öka under hela prognosperioden.

Prognosen visar på stadig tillväxt för kommunen. Den genomsnittliga befolkningsökningstakten beräknas vara 1,01 procent i snitt. Detta är en hög tillväxttakt, som ligger i samma nivå som rikssnittet. Till största del sker befolkningsökningen i Värnamo stad. Kransorterna visar en svagare prognosticerad utveckling. De antaganden kring bostadsbyggande som prognosen grundar sig på har stor inverkan och orsakar denna effekt i prognosen. En spridning av bostadsbyggandet även till kransorterna skulle fördela befolkningstillväxten, förutsatt att inflyttningsstryck till dessa orter finns.

Befolkningsutvecklingen visar en ökning till 2028 som något överstiger den befolkningskurva som svarar mot kommunens vision om 40 000 invånare 2035. Återigen har antaganden kring bostadsbyggande som prognosen grundar sig på stor inverkan. Det illustrerar igen att om visionen ska nås så förutsätter det byggande. Visionsformuleringen om numerär tillväxt att vara den mänskliga tillväxtkommunen med 40 000 invånare 2035, har goda skäl. Värnamo kommuns demografiska utveckling, födelsetal och utvecklingen av försörjningskvoten understryker nödvändigheten av att kommunen växer, och har förutsättningar att växa genom inflyttning. Utan nya bostäder finns inte de förutsättningarna.

Under 2018 och 2019 kommer färre lägenheter än planerat att färdigställas. Detta orsakas av förseningar i planprocesser samt politiska beslut.

*Försörjningskvoten anger hur många, inklusive sig själv, var och en i yrkesaktiv ålder skall försörja genom sin skattsedel.

Inledning

Befolkningsprognosen utgår från den faktiska befolkningen vid årets slut 2017, och sträcker sig fram till prognosens slutår 2028. Folkmängden avser 31 december varje år, och åldern är den som är uppnådd vid årets slut.

En prognos över kommunens delområden har också gjorts. Denna tar hänsyn till planerat bostadsbyggande och stäms av mot totalprognosen. Tidshorizonten för delområdesprognosen är kortare, 2018-2022.

I avsnitt två i rapporten presenteras först prognosen för hela kommunen. Därefter kommer ett avsnitt med prognosresultatet för kommunens tätorter och landsbygd. De så kallade delområdena.

Viktigt att minnas är att prognos är just ett antagande. Prognosens resultat bygger på en framskrivning av det som hänt tidigare år, samt antagande om framtida bostadsbyggande. En befolkningsprognos har störst träffsäkerhet de

första två prognosåren, medan det efter ytterligare år kan vara svårt att bedöma hur stor befolkningsökningen blir och i vilka områden den sker. Det är också olika svårt att göra prognoser för olika åldersgrupper. I åldrar där det i större utsträckning sker förändringar i livet än i andra åldrar, är prognosavvikelsen större. Faktorer som leder till sådana förändringar är fruktsamhet, flyttningsbenägenhet och dödlighet. Därför är osäkerheten störst i åldrarna 20-44 år då omflyttningen är stor i dessa åldrar. En prognosavvikelse i de åldrarna får då också genomslag på barnafödandet.

Stora förändringar i form av händelser i världen och politiken, omställningar i näringslivets förutsättningar eller av hur människor väljer att leva sina liv påverkar de faktorer som prognosen utgår ifrån: antalet födda, antalet döda, antalet inflyttade och antalet utflyttade.

Antaganden

Förändringar i ett givet områdes befolkning kan bara bero på följande fyra skeenden: att människor föds, dör, flyttar in, eller flyttar ut. Vid arbetet med en befolkningsprognos görs antaganden för hur dessa fyra faktorer kommer utveckla sig. Dessa antaganden baserar sig huvudsakligen på den tidigare utvecklingen i området, men tendenser som uppfattas på nationell nivå så som uppskattade förändringar i medellivslängd eller förändringar på nationellt plan som kan leda till flyttströmmar, kan påverka antagandena.

Antalet födda varje år beräknas genom att ta hänsyn till antalet kvinnor i kommunen tillsammans med sannolikheten att de föder barn under året. De så kallade fruktsamhetstalen anger hur stor sannolikhet det är att föda barn vid en viss ålder. Fruktsamhetstalen tillsammans med kunskapen om hur många kvinnor i en viss ålder som bor i kommunen, gör det möjligt att göra antaganden om antalet nyfödda.

Antalet döda beräknas genom att antalet personer i varje

åldersklass förs samman med risken att dö vid en given ålder.

Antalet inflyttade varje år utgår från hur det sett ut under tidigare år. För denna prognos har utvecklingen under 2015-2017 använts som grund. I delområdesprognosen tas även hänsyn till det förväntade byggandet. Detta utifrån kända projekt av hyresfastigheter och bostadsrätter som Finnveds-bostäder och bostäder som uppförs av andra fastighetsbolag. Dessutom görs ett antagande för byggande av privata villor baserat på de senaste årens bygglovsansökningar. De senaste 5 åren har antalet inflyttade varierat mellan 1 353 och 1 675 personer per år (genomsnitt 1 518).

Antalet utflyttade beräknas genom utflyttningsrisken. Det vill säga benägenheten att flytta för varje åldersklass i förhållande till antalet personer av varje kön i denna ålder. De senaste 5 åren har antalet utflyttade varierat mellan 1 251 och 1 363 personer per år (genomsnitt 1 298).

Genomsnittligt antal
inflyttare 2013-2017.

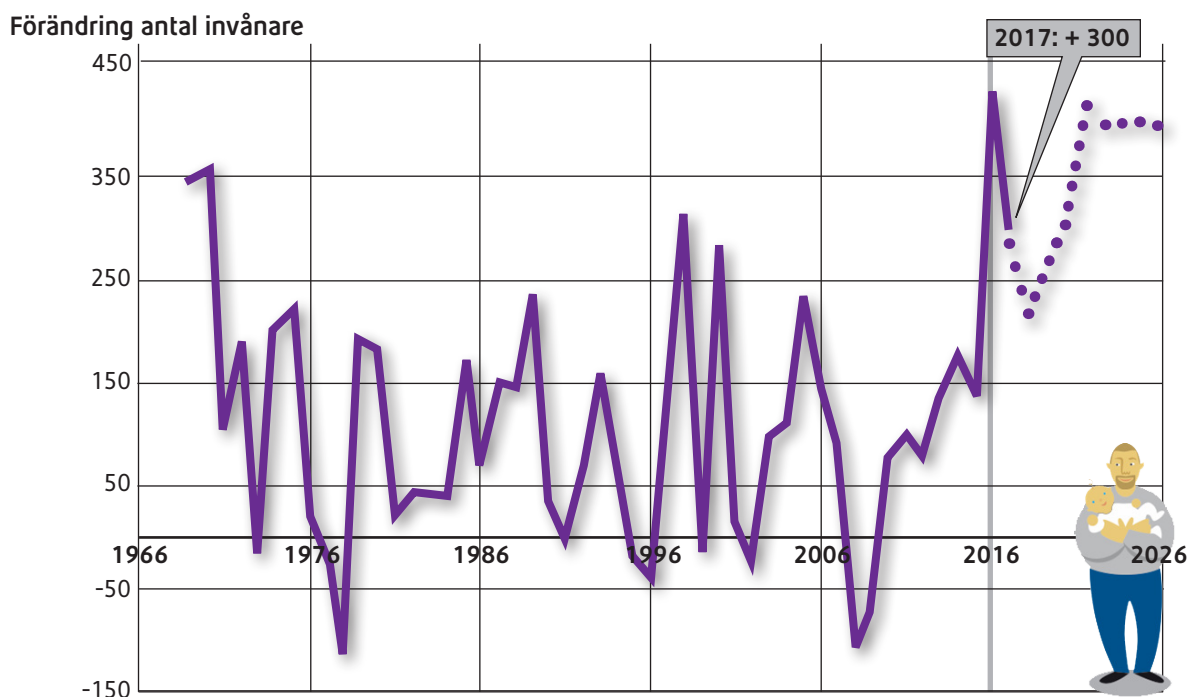
34 206

Antal invånare 31 december 2017.

Genomsnittlig befolknings-
ökningstakt för prognosen.

1,01%

Befolkningsförändring

Prognos för hela kommunen

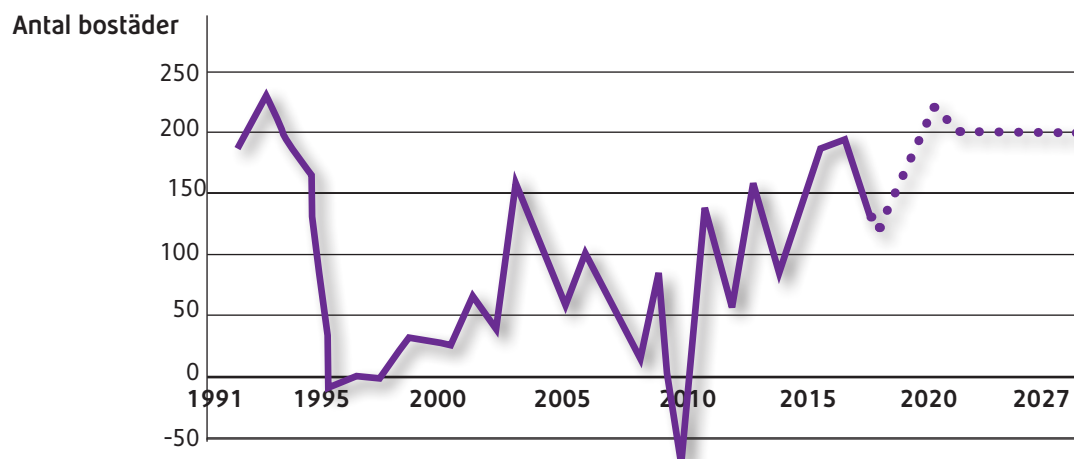
Med undantag av några år har Värnamo kommun haft en växande befolkning. Framöver förväntas denna årliga befolkningsökning att vara större än historiskt och också stabilisera sig på en högre nivå. Totalt sett prognosticeras befolkningen i Värnamo kommun att växa med 3 800 personer under perioden 2018-2028. Från 34 425 till 38 225. De kända projekt av bostadsbyggande som ligger i antagandena, byggs i huvudsak i Värnamo stad. Det innebär att den största befolkningsförändringen sker där.

Den relativt lägre prognosen för den totala befolkningsförändringen för 2018 och 2019 (med 200 resp. 305 personer) orsakas av att de kända bostadsprojekten under de åren ger resultatet att 135 respektive 121 bostäder färdigställs

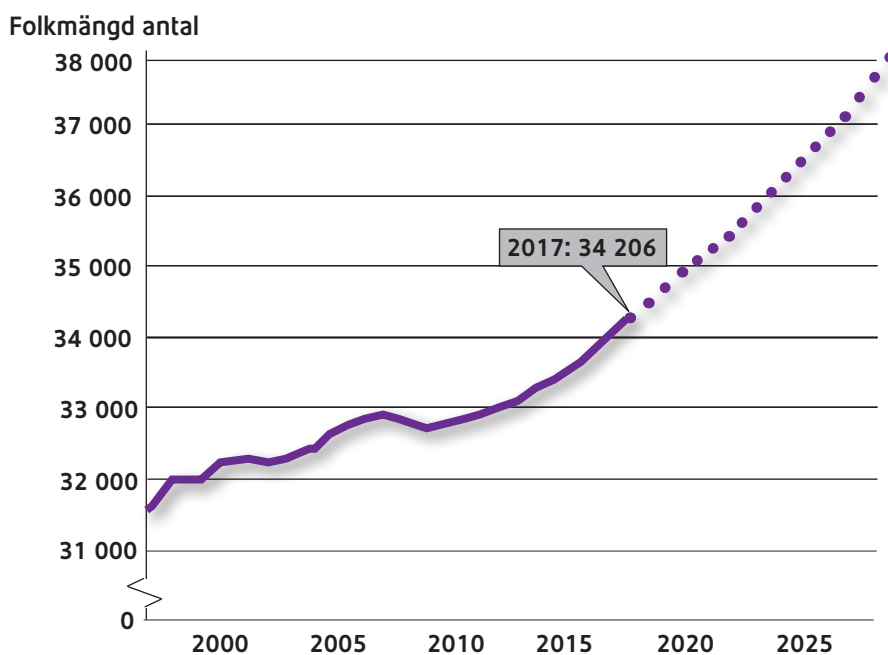
under de åren. Det är lägre antal färdigställda lägenheter än året före, och åren därefter. Det lägre antalet färdigställda lägenheter orsakas bland annat av förseningar av detaljplaner och även på grund av politiska beslut. Detta pressar ner befolkningsprognosens utveckling, som är starkt avhängig att bostäder färdigställs med målsättningen att ett större och jämnare bostadsbyggande kommer till stånd över åren.

Prognosen bygger på antaganden om en boendetäthet i småhus, bostadsrätter och hyresrätter som ligger i nivå med Jönköpings län. De färdigställda bostäderna startar flyttkedjor och styr folkökningen på längre sikt. Historiskt har nybyggnation i Värnamo kommun inte resulterat i någon utglesning i befintligt bostadsbestånd.

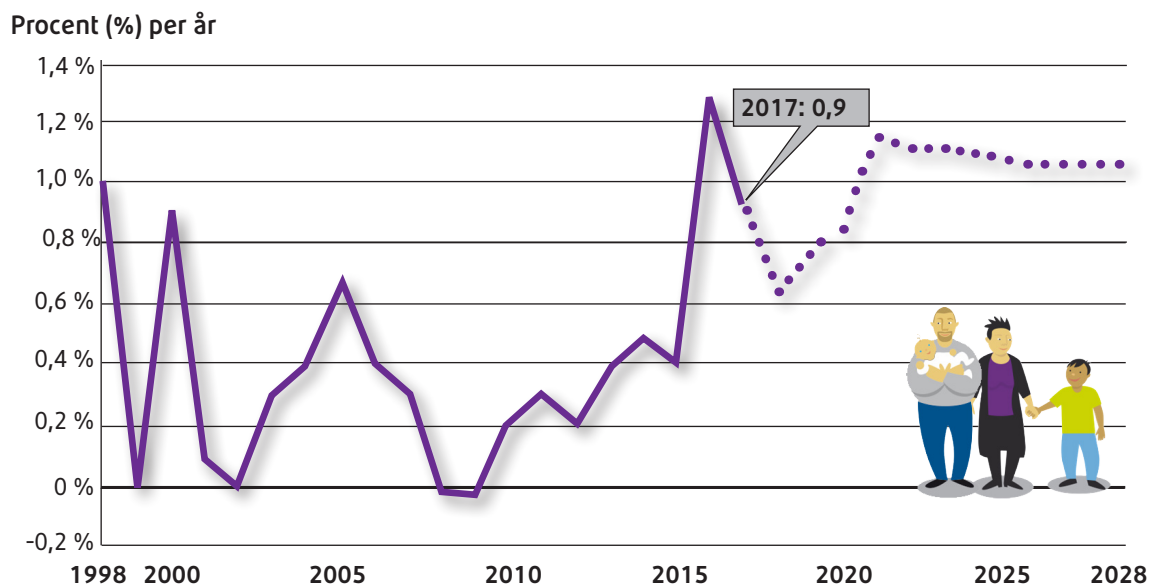
Bostadsbyggande, utfall och prognos

Folkmängd i Värnamo kommun 1997-2028, utfall och prognos

Befolkningsökningstakt, utfall och prognos

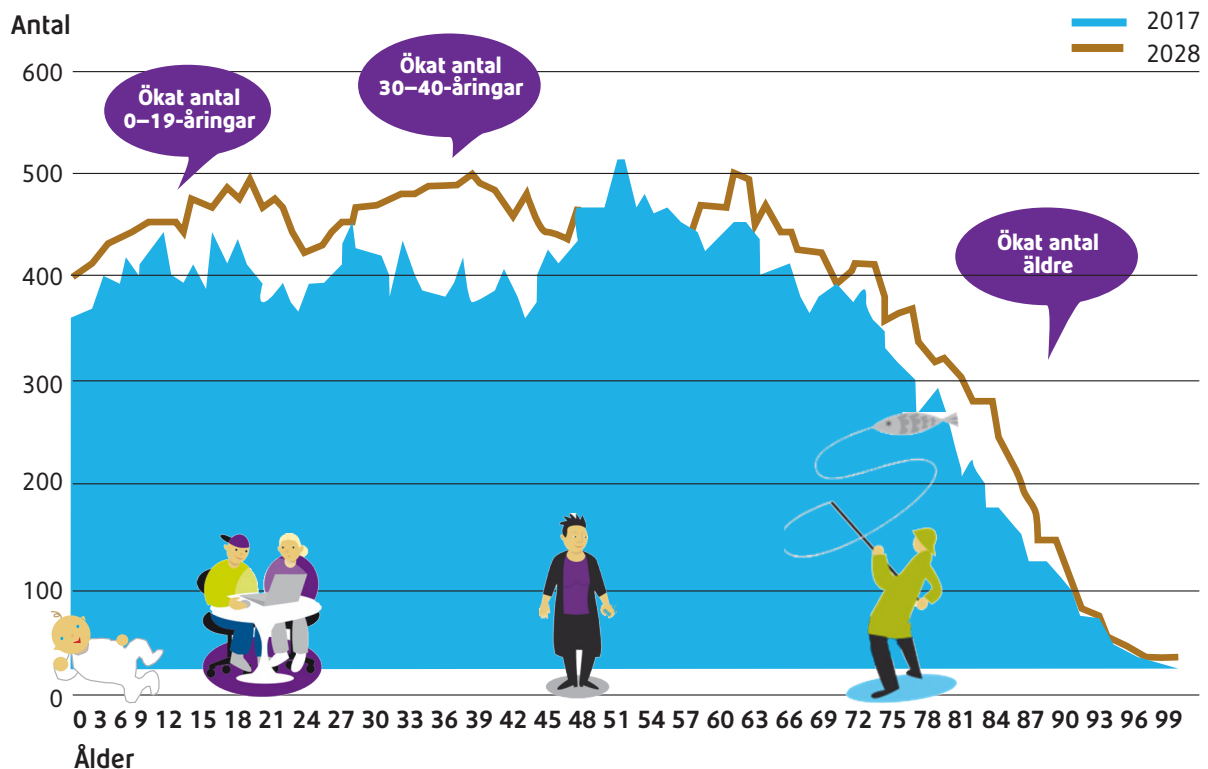

Demografisk utveckling

Värnamos kommuninvånarens ålderssammansättning delas in i åldersgrupper efter dagens samhällsstrukturer som skolålder, arbetsför ålder och pensionsålder. Diagrammen nedan visar en jämförande bild över antalet invånare i varje åldersklass. Hur det faktiskt såg ut 2017, jämfört med prog-

nos 2028. På följande sidor görs en mer utförlig beskrivning av utvecklingen inom olika åldersgrupperingar av nyfödda, förskolebarn, grundskolebarn, gymnasieungdomar, personer i yrkesverksam ålder och äldre.

Årskullars storlek 2017 jämfört med 2028

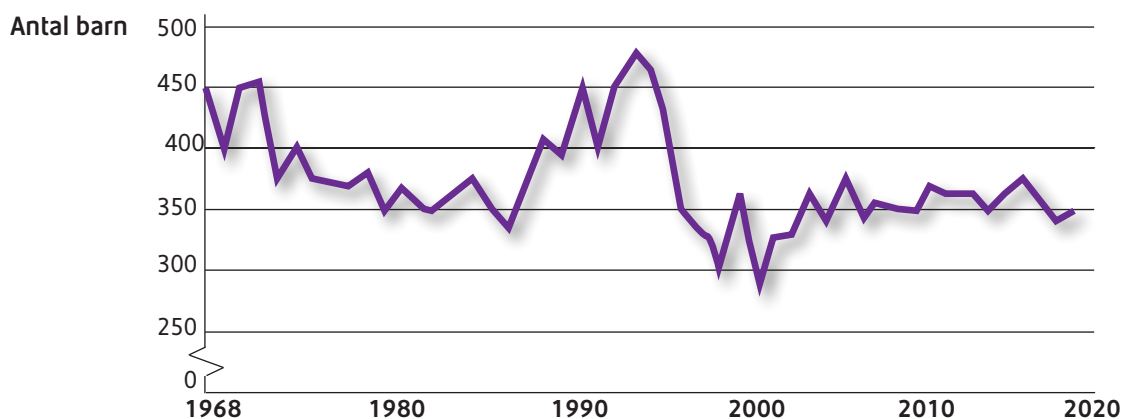

Nyfödda och barn i förskoleålder

I början av 1990-talet föddes det, precis som i riket, många barn i Värnamo. I genomsnitt föddes då 450 barn per år. I slutet av 90-talet var barnafödande rekordlåg med drygt 300 barn per år. Efter några års ökning har antalet 0-åringar

under senare år legat stabilt på runt 360 nyfödda per år, med en svag nedgång de senaste två åren. Till detta ska hänsyn tas till in- och utflyttade familjer med barn, vilket bidrar till det totala antalet barn i kommunen.

Antal nyfödda

Befolkningsunderlaget till förskola förväntas öka med 170 barn fram till 2028. Antalet förskolebarn prognosticeras inte öka de närmaste åren i denna prognos. Under perioden 2013-2017 har antalet 1- till 5-åringar folkbokförda i kommunen varierat mellan 1 910 och 1 950 barn. Efterfrågan på

barnomsorg däremot har ökat, vilket korrelerar med föräldrars ökade sysselsättningsgrad och följer andel föräldrar i och utanför studier/arbete. Ökningen av barn i förskoleåldrarna 1 till 5 år sett över hela perioden är 9 procent.

Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Förändring 2015-2026	
0 år	360	340	350	355	365	375	380	385	390	395	400	400	+40	+ 11 %
1-åringar	365	370	350	360	370	380	385	390	400	400	405	410	+ 45	+ 12 %
2-åringar	375	375	380	360	370	380	390	400	405	410	410	415	+ 40	+ 11 %
3-åringar	400	385	385	390	375	380	390	400	410	415	420	425	+ 25	+ 6 %
4-åringar	390	405	395	395	400	385	395	405	410	420	425	430	+ 40	+ 10 %
5-åringar	420	400	415	400	405	410	400	405	415	425	430	440	+ 20	+5 %
Totalt 1-5	1 950	1 935	1 925	1 910	1 920	1 940	1 960	2 000	2 040	2 070	2 100	2 120	+ 170	+ 9 %

Grundskolebarn

Antalet grundskolebarn har ökat under den senaste femårsperioden från 3 850 (år 2013) till 4 150 (år 2017). Det är en faktisk ökning med 300 elever i verksamheterna. Be-

folkningsunderlaget till grundskola förväntas framåt i tiden öka med ytterligare 470 barn under prognosperioden fram till 2028. Det är mellanstadiebarnen, 10-12 år som står för största ökningen med 15 procent eller 185 barn.

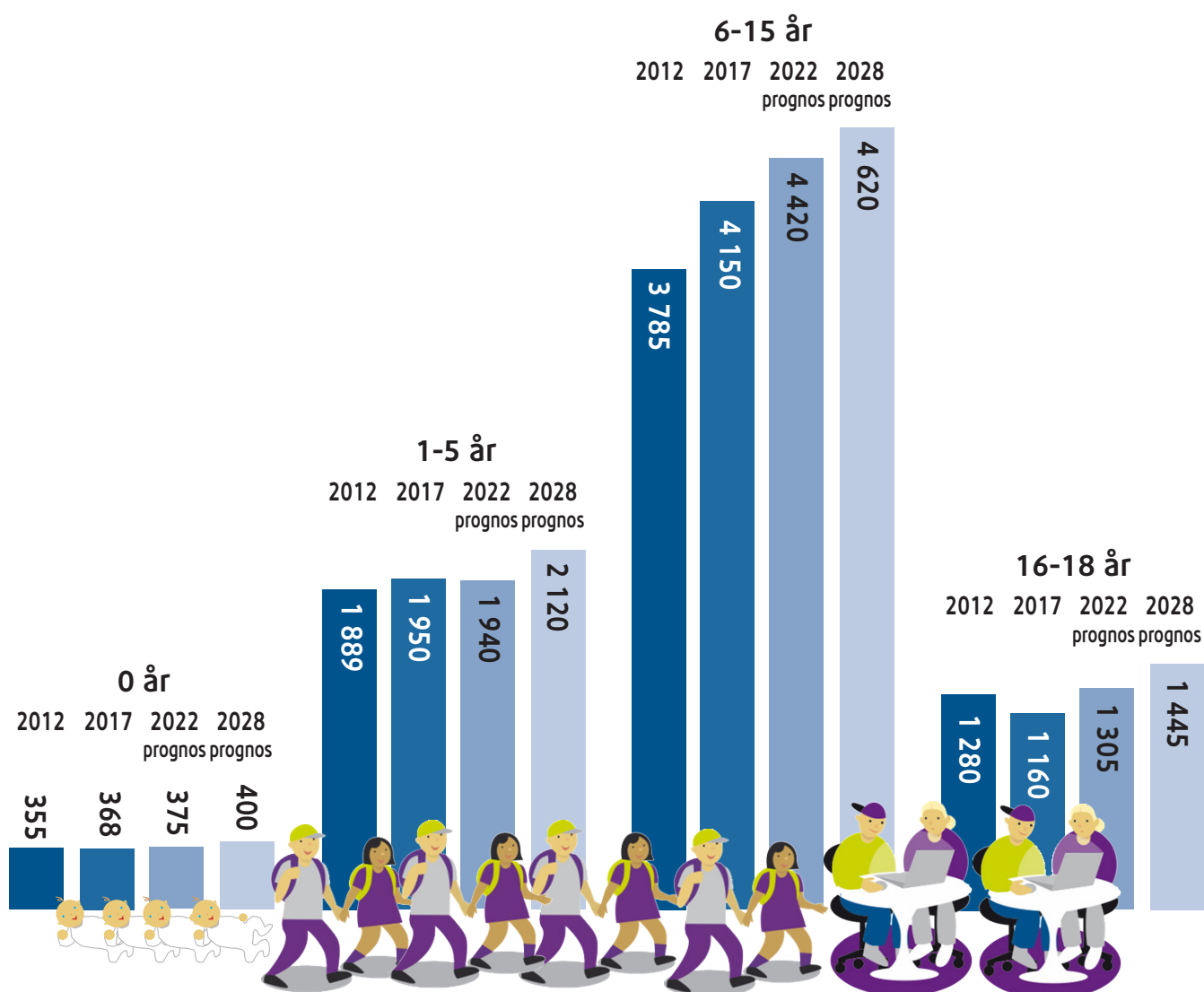
Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Förändring 2017-2028	
6-åringar	395	430	410	425	415	415	425	410	420	425	435	445	+ 50	+ 13 %
7-åringar	425	405	440	420	435	425	425	435	420	430	440	445	+ 20	+ 5 %
8-åringar	440	435	410	445	430	445	435	435	445	430	440	450	+ 45	+ 11 %
9-åringar	405	445	440	420	455	440	455	460	450	455	440	450	+ 45	+ 11 %
10-åringar	400	410	450	450	430	460	445	460	450	455	460	450	+ 50	+ 13 %
11-åringar	415	400	415	455	455	435	470	450	470	460	460	470	+ 55	+ 13 %
12-åringar	390	420	410	420	465	460	440	475	460	475	465	480	+ 80	+ 21 %
13-åringar	440	395	425	415	430	470	470	450	480	465	480	475	+ 35	+ 8 %
14-åringar	415	445	400	430	425	440	480	475	460	490	475	485	+ 80	+19 %
15-åringar	440	420	450	410	440	430	445	485	480	465	495	480	+40	+9 %
Totalt	4 150	4 200	4 250	4 290	4 370	4 420	4 480	4 520	4 525	4 545	4 595	4 620	+ 470	+11 %

Gymnasieungdomar

Under åren 2013-2017 har antalet 16-18 år varierat mellan 1 105 till 1 190 ungdomar. De som befinner sig i åldern mellan 16 och 18 år prognosticeras öka med totalt 285 mellan åren 2017-2028. Större årskullar gör att tidigare utveckling med

varierande antal i åldrarna, vänder under de kommande åren och antalet gymnasieungdomar förväntas öka i stort sett varje år, och i prognosperiodens slut 2026-2028 vara kring 1 430 ungdomar.

Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Förändring 2017-2028	
16-åringar	400	440	420	450	415	445	435	450	485	485	470	500	+ 100	+ 25 %
17-åringar	385	400	440	420	455	415	445	435	450	485	485	470	+ 85	+22 %
18-åringar	375	380	400	435	420	445	415	440	435	445	480	480	+ 105	+ 28 %
Totalt	1 160	1 225	1 260	1 310	1 285	1 305	1 290	1 325	1 370	1 415	1 430	1 445	+ 285	+ 24 %

De yrkesverksamma

Befolkningen som är mellan 20-64 år, befinner sig i den ålder då de förväntas kunna vara yrkesverksamma. Den demografiska utvecklingen visar generellt i Sverige att allt färre personer ska försörja allt fler i framtiden. Precis som i många andra länder kommer andelen äldre i Sverige öka påtagligt. Den ökade andelen personer i icke yrkesaktiv ålder är redan idag en utmaning för ekonomin inom den offentliga sektorn.

De kommande åren fram till 2028 förväntas en minskning ske av andelen 20-64-åringar både i Värnamo och i riket. Även om antalet personer i yrkesverksam ålder förväntas öka något i Värnamo kommun, så ökar befolkningen yngre än 20 år och äldre än 65 år med betydligt större andel. Detta gör att andelen i yrkesverksamma åldrar kommer att minska med ungefär -1,1 %, vilket är en andelsminskning som är något mindre än rikets -1,6%.

Den demografiska försörjningskvoten beräknas som summan av antal personer 0-19 år och antal personer 65 år och äldre dividerat med antal personer 20-64 år och därefter multiplicerat med 100.

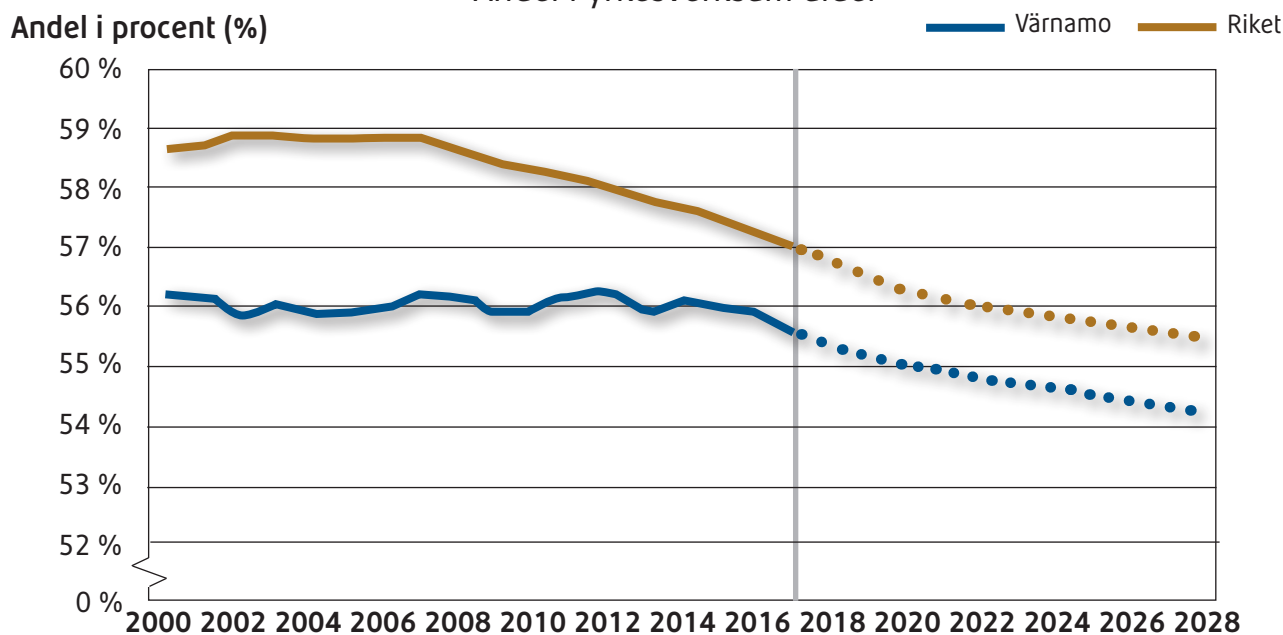
I dag har Värnamo en försörjningskvot på 80, det innebär att på 100 personer i åldrar där flest förvärvsarbetar, 20-64 år, finns det 80 personer som är yngre eller äldre. Nationellt är försörjningskvoten 75 och antas öka till en nivå på 92 personer per 100 i yrkesaktiv ålder år 2060. Försörjningskvoten som härrör från unga respektive äldre i Värnamo ökar lika mycket under prognosperioden 2018-2028. På längre sikt i ett nationellt perspektiv ser man att försörjningskvoten som härrör från de äldre ökar mest och kring år 2045 "kostar" de äldre mer än de yngre. Det står i stark kontrast till situationen på 1960-talet, då unga "kostade" avsevärt mer än äldre.

Källa: SCB

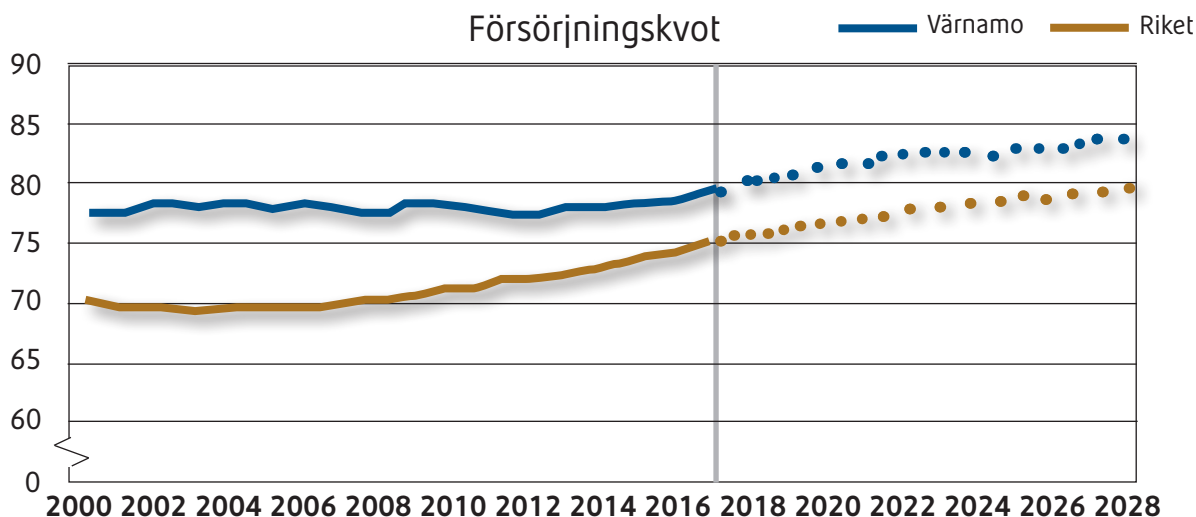

På 100 personer i åldrarna 20-64 år finns det 80 personer som är yngre eller äldre.

Andel i yrkesverksam ålder

Försörjningskvot

De äldre

Den äldre befolkningen ökar och vi lever allt längre. Sedan 1980-talet har äldre personer generellt fått en bättre funktionsförmåga och upplever själva att hälsan har förbättrats. Samtidigt är det fler som lever med långvariga sjukdomar idag.

Antalet yngre äldre (65-69 år) i Värnamo kommun är relativt konstant i inledningen av perioden och sedan svagt ökande från 2019 och framåt. En av orsakerna till minsk-

ningen är att de stora barnkullarna från 40-talet blir äldre och kommer att tillhöra högre åldersgrupper. Personerna i åldern 70-79 år beräknas att öka med 384 personer till 2028, vilket motsvarar 12 %. Den största förändringen under prognosperioden fram till 2028 står de äldre mellan 80-89 år för. Denna grupp ökar med 615 personer eller hela 39 %. Gruppen över 90 år ökar med 45 personer.

Ålder	2017 utfall	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Förändring 2017-2028	
65-69 år	1 933	1 940	1 930	1 990	2 050	2 065	2 080	2 090	2 095	2 090	2 090	2 115	+ 182	+ 9 %
70-79 år	3 266	3 320	3 355	3 405	3 420	3 480	3 505	3 520	3 540	3 590	3 625	3 650	+ 384	+ 12 %
80-89 år	1 595	1 625	1 680	1 705	1 760	1 810	1 880	1 950	2 030	2 100	2 165	2 210	+ 615	+ 39 %
90 år och äldre	370	375	375	370	360	370	375	365	380	380	395	415	+ 45	+12 %
Totalt	7 164	7 255	7 340	7 460	7 595	7 725	7 835	7 925	8 050	8 160	8 275	8 390	+ 1 225	+ 17 %

Prognos för delområden

Värnamo har en indelning av kommunen i 6 delområden. De är en sammanslagning av ett antal så kallade nyckelkodsområden*.

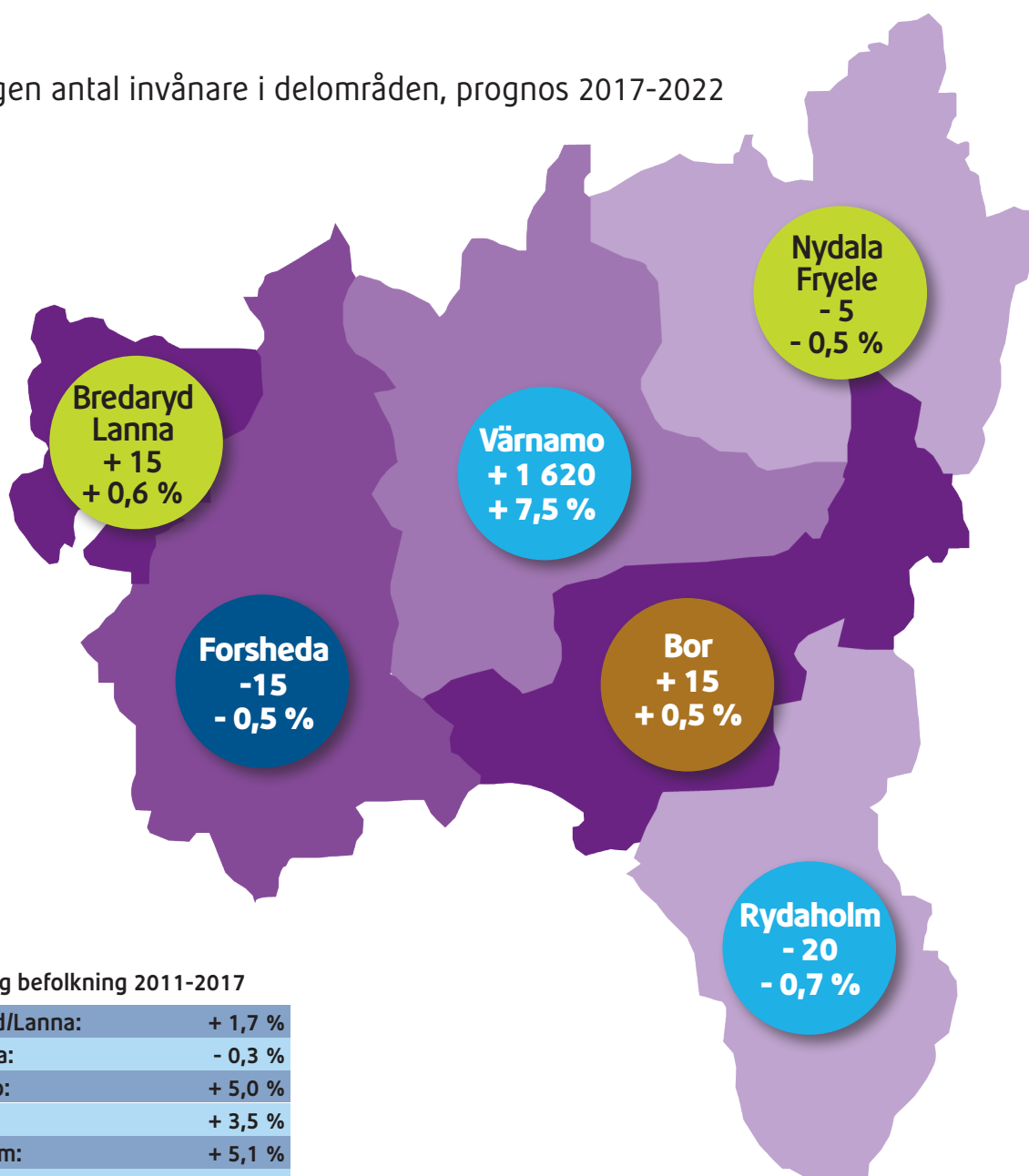
Indelningen av nyckelkodsområden finns på olika nivåer, och flera nyckelkodsområden kan slås ihop för att till exempel bilda en skolas upptagningsområde, eller ett hemsjukvårdsområde.

Prognos för delområden är mer osäker och görs därför endast för en femårsperiod. I arbetet med delområdesprognos förs uppgifter om planerat byggande in. Den bygger på en uppskattning av när bostäder enligt planerna beräknas vara klara för inflyttning. Om det i praktiken sker en förskjutning i genomförandet uppstår en skillnad i utfall och

prognos. Generellt kan man säga att befolkningen förändras i områden där man bygger bostäder, men det finns undantag. Till exempel kan äldre småhusområden uppleva en befolkningsökning när det sker en föryngring bland invånarna i området. Det är då resultatet av ett generationsskifte som sker i småhusområden där en äldre befolkning med utflugna barn flyttar och ersätts av inflyttning av yngre befolkning i familjebildande åldrar.

*Nyckelkodssystemet (NYKO) är ett hjälpmedel för att redovisa statistik för delområden inom en kommun. Fastigheterna utgör grunden i nyckelkodssystemet, och fastighetsbeteckningen fungerar som nyckel mellan områdesindelningen och befolkningsregistret. Varje individ i folkbokföringsregistret är knuten till en viss fastighet. Fastigheterna förs sedan samman till de delområden kommunen konstruerat. www.boverket.se

Förändringen antal invånare i delområden, prognos 2017-2022

Förändring befolkning 2011-2017

Bredaryd/Lanna:	+ 1,7 %
Forsheda:	- 0,3 %
Värnamo:	+ 5,0 %
Bor:	+ 3,5 %
Rydaholm:	+ 5,1 %
Nydala/Fryele:	- 5,6 %

Prognos för antal barn och unga per delområde 2022

Delområde	0 år	1-5 år	6-15 år	16-18 år	Summa
Bredaryd/Lanna	30	145	320	85	580
Forsheda	35	190	450	130	805
Värnamo	250	1 260	2 805	835	5 150
Bor	25	140	385	130	680
Rydaholm	35	180	400	110	725
Fryele Nydala*	5 (5)	25 (30)	60 (85)	10 (15)	100 (135)
Summa	375	1 940	4 420	1 305	

*Siffran inom parentes anger antal barn inklusive Hörle, avrundat till närmaste fem-tal.

Prognosticerad ökning för gruppen 80+ år 2028, jämfört med 2017.

33%

8%

Andel av de som är 80 år eller äldre bor på särskilt boende. Källa: www.kolada.se

20%

Andel av de som är 80 år och äldre har hemtjänst. Källa: www.kolada.se

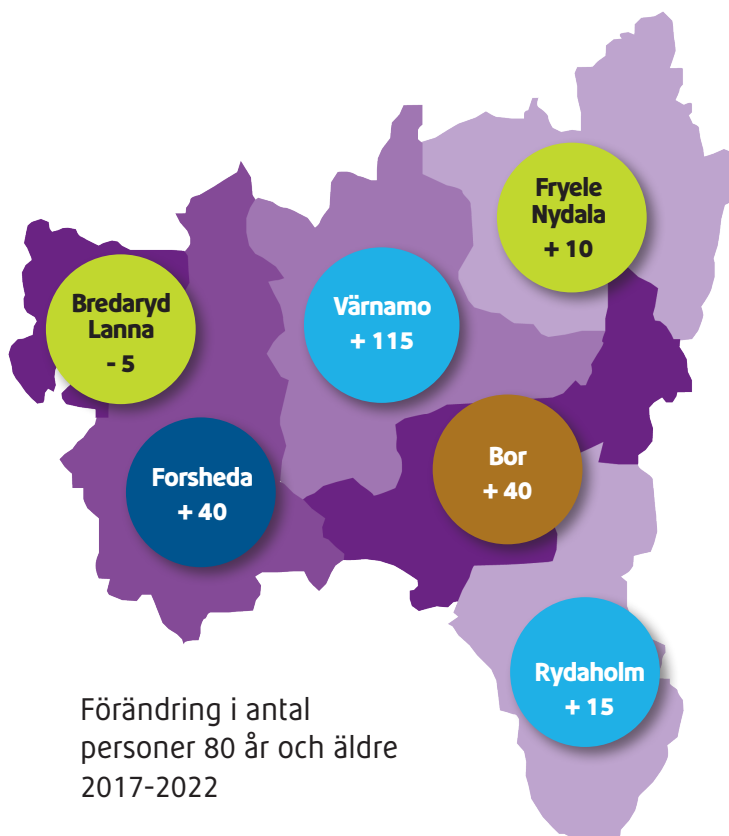
Förändringen i antal barn och unga 2017-2022

Delområde	0 år	1-5 år	6-15 år	16-18 år	Förändring
Bredaryd/Lanna	+ 5	+ 20	+ 10	- 5	+ 30
Forsheda	- 5	- 15	+ 20	- 10	-10
Värnamo	+ 20	+ 40	+ 195	+ 110	+ 365
Bor	0	- 40	+ 5	+ 35	- 5
Rydaholm	- 10	- 10	+ 25	+ 20	+ 30
Fryele Nydala*	0 (0)	- 5 (- 5)	+ 15 (+ 15)	- 5 (-5)	+ 5
Summa	+ 15	- 10	+ 270	+ 145	+ 415

*Siffran inom parentes anger antal barn inklusive Hörle, avrundat till närmaste fem-tal.

Förändring i antal äldre 2017-2022

Delområden	65-69	70-79	80-89	90 och äldre
Bredaryd/Lanna	+ 40	+ 25	0	- 5
Forsheda	+ 30	+ 20	+ 30	+ 10
Värnamo	+ 115	+ 130	+ 115	0
Bor	- 45	+ 40	+ 40	0
Rydaholm	- 5	- 20	+ 20	- 5
Nydala Fryele	+ 5	+ 20	+ 10	0
Totalt	+ 135	+ 215	+ 215	0

Förändring i antal personer 80 år och äldre 2017-2022

Jämförelse med prognosen som gjordes 2016

Vid jämförelse av den prognos som gjordes 2016 (Befolkningsprognos 2016-2026, med delområdesprognos 2016-2020) ses några skillnader. Den totala befolkningsökningen prognosticeras något högre (avvikelsen är 3% för prognosåret 2026). Detta påverkar en mycket viktig faktor, nämligen det prognosticerade skatteunderlagets storlek.

Differensen mellan de två prognoserna beror främst på att bostadsbyggandet som lagts in som förutsättning har i denna nya prognos lagts på en nivå av ca 200 färdigställda bostäder årligen. Detta påverkar prognosen på fler än ett sätt. Bostadsbyggande i en kommun påverkar befolkningsföränd-

ringar i form av inflyttande, men även eftersom nybyggnation startar flyttkedjor. Effekten av flyttkedjor är stor vad gäller befolkningens sammansättning.

Prognosen för barn 0-18 år blir 4,2% högre för året 2026 i denna prognos, jämfört med den prognos som gjorden under 2016. Prognosen för åldrarna 80-89, samt 90 år och äldre är i denna prognos lägre än i den tidigare. Avvikelsen är 55 personer, där det är gruppen 90 år och äldre som prognosticeras bli 40 färre i denna prognos år 2026, jämfört med den tidigare prognosen som gjordes 2016.

Hur påverkas kommunens verksamheter?

Befolkningsprognosen ska ses som ett underlag för nämnderna att arbeta vidare utifrån. Den utgör ett av olika underlag som kan användas som planeringsunderlag. De demografiska förändringarna för yngre och äldre påverkar planering för verksamheterna. Visionen Värnamo – den mänskliga tillväxtkommunen 40 000 invånare 2035, innebär att kommunal service och tjänster och lokaler ska levereras till en ökande befolkning. Att veta var kommunens befolkning i olika åldrar kommer att bo under kommande år är en viktig förutsättning för att kunna planera verksamheter och lokaler på ett bra sätt. De två största förändringarna som påverkar samhällsplaneringen och förutsättningarna för kommunens verksamheter på tio års sikt är den totala befolkningsökningen, och den minskade andelen 20-64 år, den så kallade försörjningskvoten. Detta i kombination med att gruppen äldre-äldre (över 80 år) prognosticeras öka med 658 personer (33,5%) mellan 2017-2028.

Försörjningskvoten

Försörjningskvoten har de senaste åren ökat i Värnamo kommun, och den förväntas fortsätta göra detta under hela prognosperioden. Anledningarna är att det finns en allt större andel barn och unga mellan 0-19 år, samtidigt som det även sker en ökning av andelen äldre personer som är över 65 år. Se avsnittet på sidorna 9 och 10 om andel yrkesverksamma.

För kommunen är detta ett viktigt mått i relation till förskola, skola, vård och omsorg i förhållande till skattebasens storlek.

Kommunens verksamhetsområden

Under den prognosticerade tioårsperioden kommer antalet yngre och äldre i kommunen att öka stort. Samtidigt så förväntas även antalet personer i yrkesverksam ålder att öka, men inte i samma takt. Ökad invandring skulle förbättra denna prognos

då invandring ofta sker av personer i gruppen 20-64 år, och bidrar positivt till försörjningskvoten. Även inflyttning från det övriga länet och riket sker i högre grad i gruppen 20-64 år och bidrar till samma utveckling. Nybyggnation av bostäder, av olika boendetyper, är den faktor som skapar flyttkedjor, och ger även generationsväxling inom befintligt bostadsbestånd. Om detta finns mer att läsa i Plan för bostadsförsörjning.

Invånarna mellan 80 och 89 år blir allt fler. Vilka behov i form av anpassade bostäder, infrastruktur och kommunikationer kräver detta? Kommunens organisation för äldreomsorg i form av hemtjänst, hemsjukvård och särskilda boenden kommer att påverkas av denna förändring, främst andra halvan av denna tioårsprognos och framåt. Gruppen 90 år och äldre prognosticeras öka med 45 personer (+12%) under prognosperioden, och är en grupp som kommunen behöver planera för.

Faktorer som påverkar andelen i yrkesverksamma åldrar är exempelvis möjlighet till arbete, näringslivsklimat, och goda kommunikationer till jobb samt utbildning. En annan utmaning är att anpassa bostadsbeståndet till bostadsbehoven och efterfrågan hos dem som flyttar in, eller flyttar inom kommunen. Befolkningsökningen förväntas ske framförallt i Värnamo stad. En stor utmaning är att utveckla goda kommunikationer och stimulera nya näringar i kommunens tätorter där befolkningen inte prognosticeras öka.

Elevunderlaget för grundskola stiger under prognosperioden till år 2028 med 465 elever i grundskola. Utöver den totala ökningen i kommunen sker en förskjutning till förmån för delområde Värnamo tätort. Prioritering av lokalförsörjning och personalförsörjning för grundskola är redan idag ett faktum, och detta accentueras. Behovet av förskolan följer samma mönster vad gäller Värnamo stad i förhållande till övriga delområden.

Befolkningen och de kommunala intäkterna

Befolkningens utveckling påverkar alla kommunens verksamheter och är viktig inte minst för de finansiella förutsättningarna. Den 1 november varje år fastställs befolkningsunderlaget inför det kommande året. Personer som är folkbokförda i kommunen den 1 november får, under hela efterkommande år, betala allmän kommunalskatt till Värnamo kommun.

Dessutom görs en avstämning i det så kallade utjämnings-systemet som innebär befolkningsrelaterade tillägg eller avdrag under det kommande budgetåret. Ungefär 70-80 procent av en kommuns verksamhet är demografiskt betingad. Det vill säga beroende av åldersstrukturen.

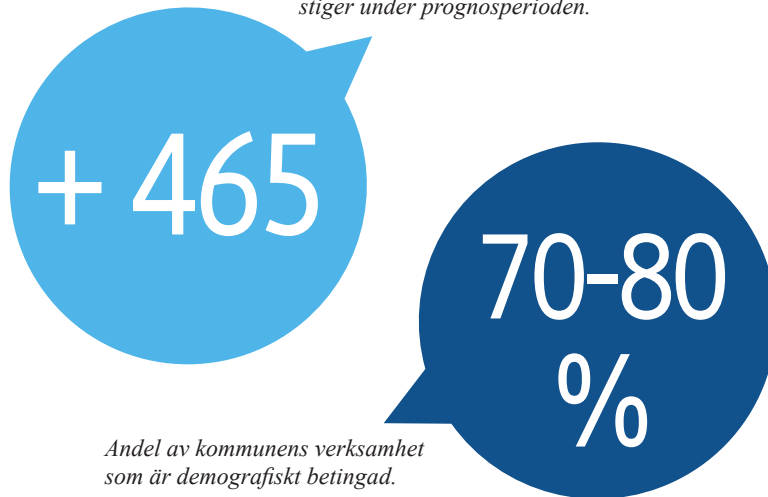
Grundtanken med det kommunala utjämningsystemet är att alla kommuner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar, oavsett befolkningens inkomst eller samman-

sättning (framförallt ålderssammansättning). Systemet ska inte kompensera för skillnader i servicenivå, avgifter eller ambitioner.

I inkomstutjämningsen får kommunen ett tillskott eller ett avdrag per invånare relaterat till kommunens egen skattekraft, jämfört med den garanterade genomsnittliga skattekraften i riket. Värnamo har en egen skattekraft på 98 % av rikssnittet och får ett bidrag på 7 218 kr kronor per invånare år 2018. Detta är lägst av kommunerna i Jönköpings län.

Sett ur kostnadsutjämningsperspektiv, har Värnamo gynnsamma förutsättningar när det gäller befolkningens sammansättning, geografiskt läge, socioekonomiska förutsättningar med mera och får betala 1 130 kronor per invånare 2018, vilket efter Jönköpings kommun är den högsta av länets kommuner.

Elevunderlaget för grundskola stiger under prognosperioden.

Andel av kommunens verksamhet som är demografiskt betingad.

Avslutningsvis

En befolkningsprognos har, som tidigare nämnts, en viss osäkerhet och är baserad på antaganden. Trots detta är en prognos för de kommande åren ett bra verktyg och planeringsunderlag. Utöver de data som finns i denna rapport finns mycket mer att tillgå och fördjupa sig i. Har du som tjänsteperson eller kommunpolitiker intresse av mer fördju-

pande statistik finns det möjligheter att ta fram det. Ta i så fall en kontakt med utvecklingsavdelningen, så hjälps vi åt att ta fram de uppgifter som just du behöver.

I alla kommunens verksamheter behöver vi planera och arbeta framsynt för att Värnamo ska vara en trygg, attraktiv kommun som växer på ett hållbart sätt.